

Bruxelles, 22.5.2019.
COM(2019) 206 final

Prijedlog

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Rumunjskoj,
Italiji i Austriji**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Ova se odluka odnosi na mobilizaciju Fonda solidarnosti Europske unije (EUSF) u iznosu od 293 551 794 EUR radi pružanja pomoći Rumunjskoj, Italiji i Austriji nakon katastrofa koje su ih pogodile tijekom 2018. Mobilizaciji je priložen Nacrt izmjene proračuna (NIP) br. 3/2019¹, u kojem se predlaže unos potrebnih odobrenih sredstava u opći proračun za 2019. i za obveze i za plaćanja.

2. INFORMACIJE I UVJETI

2.1. Rumunjska – poplave u sjeveroistočnoj regiji u ljeto 2018.

U razdoblju od sredine lipnja do početka kolovoza 2018. sjeveroistočnu su regiju Rumunjske pogodile učestale obilne padaline te zatim i velike poplave koje su uzrokovale znatnu štetu na infrastrukturi i kućanstvima te gubitke u poljoprivredi.

- (1) Rumunjska je podnijela zahtjev za doprinos iz EUSF-a 7. rujna 2018. poštujući rok od 12 tjedana od nastanka prve štete. Zahtjev je bio ograničen na sjeveroistočnu regiju, koja je bila daleko najteže pogođena poplavama i u kojoj je prva šteta zabilježena 16. lipnja. U svojem su zahtjevu rumunjska nadležna tijela najavila da će uskoro poslati ažurirane informacije jer zbog dugotrajnosti poplava procjena štete još nije bila dovršena.
- (2) Katastrofa je prirodnog podrijetla.
- (3) Zahtjev je podnesen na temelju kriterija za „regionalnu prirodnu katastrofu” kako je utvrđeno u članku 2. stavku 3. Uredbe. U početnom su zahtjevu od 7. rujna rumunjska tijela ukupnu izravnu štetu procijenila na 196,8 milijuna EUR. S obzirom na to da taj iznos predstavlja tek 1,24 % BDP-a pogođene regije Nord-Est razine NUTS 2, početni zahtjev nije ispunjavao osnovni uvjet utvrđen u Uredbi o mobilizaciji EUSF-a te stoga ne bi bio prihvatljiv za doprinos iz Fonda solidarnosti.
- (4) Dana 9. listopada 2018. rumunjska su tijela, kao što su ranije najavila, dostavila revidirani zahtjev, u kojem je navedena ukupna izravna šteta od 327,7 milijuna EUR. Taj iznos predstavlja 2,07 % regionalnog BDP-a i stoga premašuje potrebni prag od 1,5 % regionalnog BDP-a (tj. 238 milijuna EUR u slučaju regije Nord-Est).
- (5) U Komisijinoj je analizi revidiranog zahtjeva Rumunjske unatoč tome utvrđeno nekoliko nedosljednosti. Komisija je stoga od rumunjskih tijela zatražila objašnjenja, koja su dostavljena 14. prosinca 2018.

¹ COM(2019) 205, 22.5.2019.

- (6) Rumunjska su tijela u zahtjevu detaljno opisala učinak katastrofe. Opetovani naleti obilnih padalina u razdoblju od sredine lipnja do početka kolovoza uzrokovali su poplave te posljedične štete na infrastrukturi, u poljoprivredi i privatnim kućanstvima u svih šest okruga u sjeveroistočnoj regiji, osobito u Neamtu, Bacauu i Suceavi. Oštećeni su nasipi i brane na unutarnjim vodnim tokovima, više od 4 000 km cesta i ulica (nacionalnih i lokalnih), mostovi, sustavi za pročišćavanje vode i odvodnju, sustavi za distribuciju električne energije i plina, sustavi za opskrbu pitkom vodom i navodnjavanje te 32 škole i drugi javni objekti.
- (7) Rumunjska su tijela procijenila da trošak hitnih operacija i operacija obnove koje su prihvatljive na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe iznosi 294 milijuna EUR i raščlanila ga po vrstama operacija. Najveći udio (više od 154 milijuna EUR) odnosi se na troškove osiguravanja zaštitne infrastrukture (nasipa), nakon čega slijede troškovi obnove prometne infrastrukture, koji iznose više od 127 milijuna EUR.
- (8) Rumunjska nije zatražila isplatu predujma.
- (9) Rumunjska tijela potvrdila su da prihvatljivi troškovi nisu pokriveni osiguranjem.
- (10) Pogođena je regija dio „manje razvijenih regija” u okviru europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova za razdoblje 2014.–2020. Rumunjska tijela u svojem zahtjevu nisu obavijestila Komisiju da namjeravaju prenamijeniti sredstva iz programâ u okviru fondova ESI za mjere oporavka.
- (11) Rumunjska nije aktivirala Mehanizam Unije za civilnu zaštitu.
- (12) Kada je riječ o provedbi propisa Unije o sprečavanju rizika od katastrofa i upravljanju tim rizikom, trenutačno se ne vodi nikakav postupak zbog povrede.

2.2. Italija – ekstremne vremenske prilike u jesen 2018.

U listopadu i početkom studenoga 2018. većina je talijanskih regija koje se protežu od alpskih područja na sjeveru pa sve do Sicilije pogođena opetovanim naletima obilnih padalina i jakih vjetrova koji su uzrokovali poplave i odrone zemlje zbog kojih je jesen te godine bila najrazornija u novijoj povijesti, obilježena brojnim žrtvama i fizičkom štetom velikih razmjera.

- (1) Italija je podnijela zahtjev za financijski doprinos iz Fonda solidarnosti 20. prosinca 2018. poštujući rok od 12 tjedana od nastanka prve štete, koja je zabilježena 2. listopada. Italija je 27. ožujka 2019. na vlastitu inicijativu dostavila ažurirane informacije s višim procjenama štete za tri pogođene regije.
- (2) Katastrofa je prirodnog podrijetla.
- (3) Zahtjev je podnesen na temelju kriterija za „prirodnu katastrofu velikih razmjera” kako je utvrđeno u članku 2. stavku 2. Uredbe. Talijanska tijela ukupnu izravnu štetu nastalu kao posljedica katastrofe procjenjuju na 6,6 milijardi EUR (ažurirani iznos). Taj iznos predstavlja više od 192 % praga od 3,4 milijarde EUR koji se primjenjuje na Italiju.

- (4) Talijanska su tijela u zahtjevu podrobno opisala prirodu i opseg razaranja uzrokovanih ekstremnim vremenskim prilikama koje su uzrokovale najgoru jesen u novijoj povijesti. Poginule su 34 osobe, a jedna je osoba nestala. Ta je katastrofa pogodila gotovo sve talijanske regije od sjevera do juga, uključujući Furlaniju – Julijsku krajinu, autonomne pokrajine Trento i Bolzano, Liguriju, Lombardiju, Toskanu, Emiliju Romagnu, Lacij, Kampaniju, Kalabriju, Siciliju, Sardiniju te posebice regiju Veneto. U regijama Valle d’Aosta i Abruzzo prijavljene su manje štete.
- (5) Zbog odrona i srušenih stabala katastrofa je uzrokovala osobito velike poremećaje u cestovnom prometu na državnoj, regionalnoj, pokrajinskoj i općinskoj razini uslijed kojih su odsječene izolirane planinske i obalne općine. U većini je regija došlo do poremećaja u riječnom prometu, pomicanja tla, klizišta i poplava. Obustavljen je rad škola i drugih javnih službi. Udari vjetra brzine do 200 km/h uzrokovali su znatne gubitke u šumama (oko 8,5 milijuna kubičnih metara drvne sirovine), što je izazvalo ozbiljne posljedice za drveno gospodarstvo i turizam (uništena dizala, kolibe itd.). Pogotovo u Venetu štetu je pretrpjelo oko 130 zaštićenih područja mreže Natura 2000 na više od 414 000 hektara zemljišta. U gotovo svim regijama poplavljeni su javni i privatni objekti. Blokirana su postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda. Prekinuta je opskrba električnom energijom i plinom.
- (6) Prema analizi Komisije vremenske prilike u razdoblju obuhvaćenom zahtjevom mogu se iz meteorološke i hidrološke perspektive smatrati jednom pojavom. Nadalje, geografska rasprostranjenost i red veličine štete za koju talijanska tijela traže nadoknadu čine se vjerodostojnima uzimajući u obzir posljedice koje su zabilježene s pomoću brzog kartiranja programa Copernicus te u bazi podataka Europskog laboratorija za opasne oluje.
- (7) Italija je procijenila da trošak hitnih operacija i operacija obnove koje su prihvatljive na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe iznosi više od 1 700 milijuna EUR i raščlanila ga po vrstama operacija. Najveći udio (više od 810 milijuna EUR) prihvatljivih troškova odnosi se na izdatke za osiguravanje zaštitne infrastrukture. Drugi po veličini udio odnosi se na troškove obnove infrastrukture u iznosu većem od 478 milijuna EUR.
- (8) Italija nije zatražila isplatu predujma.
- (9) Talijanska tijela potvrdila su da prihvatljivi troškovi nisu pokriveni osiguranjem.
- (10) Prema kriterijima za dodjelu sredstava iz fondova ESI za razdoblje 2014.–2020. tri se pogođene regije smatraju „manje razvijenim regijama” (Kalabrija, Kampanija i Sicilija), dvije se smatraju „regijama u tranziciji” (Abruzzo i Sardinija), dok se ostalih devet regija smatra „razvijenim regijama”. Talijanska tijela nisu obavijestila Komisiju da namjeravaju prenamijeniti sredstva iz programâ u okviru fondova ESI za mjere oporavka.
- (11) Italija nije zatražila aktiviranje Mehanizma Unije za civilnu zaštitu. Međutim, Koordinacijskom centru za odgovor na hitne situacije poslana je informativna napomena putem Zajedničkog komunikacijskog i informacijskog sustava za hitne situacije (CECIS).
- (12) Kada je riječ o provedbi propisa Unije o sprečavanju rizika od katastrofa i upravljanju tim rizikom, trenutačno se ne vodi nikakav postupak zbog povrede.

2.3. Austrija – ekstremne vremenske prilike u jesen 2018.

Krajem listopada 2018. meteorološke pojave koje su pogodile Italiju utjecale su i na niz alpskih/južnih regija Austrije, posebice Korušku i istočni Tirol.

- (1) Austrija je podnijela zahtjev za doprinos iz Fonda solidarnosti 14. siječnja 2019. poštujući rok od 12 tjedana od nastanka prve štete, koja je zabilježena 28. listopada 2018. Austrija je 20. veljače 2019. na vlastitu inicijativu dostavila ažurirane informacije s neznatno višim procjenama štete za pogođene regije.
- (2) Katastrofa je prirodnog podrijetla.
- (3) Austrijska tijela ukupnu izravnu štetu nastalu kao posljedica katastrofe procjenjuju na 326,2 milijuna EUR. Taj je iznos znatno niži od praga za katastrofe velikih razmjera koji se primjenjuje na Austriju za 2018., a iznosi 2,1 milijardu EUR. On je osim toga niži i od praga za takozvane regionalne katastrofe, koji iznosi 1,5 % regionalnog bruto domaćeg proizvoda ponderiranog prema udjelu štete u pogođenim regijama. Katastrofa se stoga ne može smatrati „prirodnom katastrofom velikih razmjera” ni „regionalnom prirodnom katastrofom” u skladu s uvjetima Uredbe. Međutim, budući da su katastrofu uzrokovali isti meteorološki uvjeti koji su uzrokovali katastrofu velikih razmjera u Italiji, austrijska su tijela dostavila zahtjev na temelju takozvane „odredbe o susjednoj državi” utvrđene u članku 2. stavku 4. Uredbe, u skladu s kojom i prihvatljiva država pogođena istom prirodnom katastrofom koja se smatra prirodnom katastrofom velikih razmjera u susjednoj prihvatljivoj državi može koristiti pomoć iz Fonda solidarnosti.
- (4) Austrijska tijela dostavila su detaljan opis posljedica katastrofe. Daleko najveća šteta nastala je u alpskim područjima koja graniče s Italijom: najjužnijoj austrijskoj saveznoj zemlji Koruškoj i susjednom istočnom Tirolu. Upotrebom sustava ranog upozoravanja na poplave, izdavanjem upozorenja stanovništvu i brzim djelovanjem snaga civilne zaštite spriječene su ozljede i smrtni slučajevi. Neka su naselja evakuirana radi predostrožnosti. Međutim, zbog velike količine padalina i oluja s vjetrom brzine do 130 km/h poplavljeni su objekti, nastale su znatne štete u šumama zbog oborenih stabala i odroni tla uslijed kojih su odsječene prometnice i prekinuta opskrba električnom energijom. Nekoliko je dana na terenu bilo više od 7 000 hitnih službi, uključujući vojsku i 5 helikoptera.
- (5) Austrija je procijenila da trošak hitnih operacija i operacija obnove koje su prihvatljive na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe iznosi 214,5 milijuna EUR i raščlanila ga po vrstama operacija. Najveći udio (više od 85 milijuna EUR) prihvatljivih troškova odnosi se na troškove osiguravanja zaštitne infrastrukture (riječnih nasipa). Drugi po veličini udio odnosi se na mjere sprečavanja erozije tla, a iznosi više od 72 milijuna EUR.
- (6) Austrijska tijela nisu zatražila isplatu predujma.
- (7) Austrijska tijela potvrdila su da prihvatljivi troškovi nisu pokriveni osiguranjem.
- (8) Prema kriterijima za dodjelu sredstava iz fondova ESI za razdoblje 2014.–2020. pogođene su regije „razvijene regije”. Austrijska tijela u svojem su zahtjevu navela da novčana sredstva iz austrijskog programa ruralnog razvoja koji se financira iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj namjeravaju iskoristiti za obnovu zaštitnih šuma.

- (9) Austrija nije zatražila aktiviranje Mehanizma Unije za civilnu zaštitu.
- (10) Kada je riječ o provedbi propisa Unije o sprečavanju rizika od katastrofa i upravljanju tim rizikom, trenutačno se ne vodi nikakav postupak zbog povrede.

2.5. Zaključak

Zbog prethodno navedenih razloga katastrofe iz zahtjeva koje su podnijele Rumunjska, Italija i Austrija ispunjavaju uvjete za mobilizaciju EUSF-a navedene u Uredbi.

3. FINANCIRANJE IZ SREDSTAVA EUSF-A DODJELJENIH ZA 2019.

Uredbom Vijeća (EU, EURATOM) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013., kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020.² (dalje u tekstu „Uredba o VFO-u”), a posebno njezinim člankom 10., omogućuje se mobilizacija EUSF-a do godišnje gornje granice od 500 000 000 EUR (u cijenama iz 2011.). Točkom 11. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju³ utvrđuju se modaliteti za mobilizaciju EUSF-a.

Budući da je glavni razlog za osnivanje EUSF-a bila solidarnost, Komisija smatra da bi pomoć trebala biti progresivna. To znači da bi, u skladu s dosadašnjom praksom, za dio štete koji premašuje prag za mobilizaciju EUSF-a za „prirodne katastrofe velikih razmjera” (odnosno 0,6 % BND-a ili 3 milijarde EUR u cijenama iz 2011., ovisno o tome koji je iznos manji) intenzitet pomoći trebao biti veći od onoga za štetu do tog praga. Stopa koja se u prošlosti primjenjivala za utvrđivanje dodijeljenih sredstava za katastrofe velikih razmjera iznosi 2,5 % ukupne izravne štete ispod praga i 6 % za dio štete iznad praga. Za regionalne katastrofe i katastrofe prihvaćene u okviru odredbe o „susjednoj zemlji” stopa iznosi 2,5 %.

Doprinos ne smije premašiti procijenjeni ukupni trošak prihvatljivih operacija. Metodologija za izračun pomoći navedena je u Godišnjem izvješću o EUSF-u za razdoblje 2002.–2003. te su je prihvatili Vijeće i Europski parlament.

Na temelju zahtjeva Rumunjske, Italije i Austrije izračun financijskog doprinosa iz EUSF-a, koji se temelji na procjeni ukupne izravne nastale štete, utvrđuje se kako slijedi:

Država članica	Kategorizacija katastrofe	Ukupna izravna šteta	Prag za katastrofe velikih razmjera	2,5 % izravne štete do praga	6 % izravne štete iznad praga	Ukupni predloženi iznos pomoći	Isplaćeni predujam
		(u milijunima EUR)	(u milijunima EUR)	(u EUR)	(u EUR)	(u EUR)	(u EUR)
RUMUNJSKA	Regionalna (čl. 2. st. 3.)	327,692	986,378	8 192 300	—	8 192 300	0
ITALIJA	Nacionalna (čl. 2. st. 2.)	6 630,276	3 446,057	86 151 425	191 053 170	277 204 595	0
AUSTRIJA	Susjedna zemlja (čl. 2. st. 4.)	326,196	2 118,701	8 154 899	—	8 154 899	0
UKUPNO						293 551 794	0

² SL L 347, 20.12.2013., str. 884.

³ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

U skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe o VFO-u ukupni iznos raspoloživ za mobilizaciju EUSF-a na početku 2019. bio je 851 082 072 EUR, što odgovara zbroju dodijeljenih sredstava za 2019. u iznosu od 585 829 691 EUR, uvećano za preostala dodijeljena sredstva za 2018. u iznosu od 265 252 381 EUR koji nije potrošen te je prenesen u 2019.

U ovom se trenutku u 2019. može mobilizirati iznos od 704 624 649 EUR. To odgovara ukupnom iznosu koji je bio na raspolaganju za mobilizaciju EUSF-a početkom 2019. (851 082 072 EUR) umanjenom za iznos od 146 457 423 EUR koji je zadržan radi poštovanja obveze zadržavanja 25 % iznosa dodijeljenih sredstava za 2019. do 1. listopada 2019., kako je propisano člankom 10. stavkom 1. Uredbe o VFO-u.

Sažeta tablica financiranja sredstvima EUSF-a	Iznos EUR
Dodijeljena sredstva za 2018. prenesena u 2019.	265 252 381
Dodijeljena sredstva za 2019.	585 829 691

Ukupno raspoloživo na početku 2019.	851 082 072
Umanjeno za zadržani iznos od 25 % dodijeljenih sredstava za 2019.	-146 457 423

Maksimalni iznos koji je trenutačno na raspolaganju (dodijeljena sredstva za 2018.+2019.)	704 624 649
Ukupni iznos pomoći predložen za mobilizaciju za Rumunjsku, Italiju i Austriju	-293 551 794

Preostala raspoloživa sredstva do 1. listopada 2019.	411 072 855

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Rumunjskoj, Italiji i Austriji

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije⁴, a posebno njezin članak 4. stavak 3.,

uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju⁵, a posebno njegovu točku 11.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Fondom solidarnosti Europske unije („Fond”) Uniji se želi omogućiti da brzo, učinkovito i fleksibilno reagira na hitne situacije kako bi pokazala solidarnost sa stanovništvom regija pogođenih prirodnim katastrofama.
- (2) Sredstva Fonda ne smiju prijeći maksimalni godišnji iznos od 500 000 000 EUR (u cijenama iz 2011.), kako je utvrđeno člankom 10. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013⁶.
- (3) Rumunjska je 7. rujna 2018. podnijela zahtjev za mobilizaciju Fonda nakon ekstremnih vremenskih prilika koje su prouzročile velike poplave.
- (4) Italija je 20. prosinca 2018. podnijela zahtjev za mobilizaciju Fonda nakon ekstremnih vremenskih prilika.
- (5) Austrija je 14. siječnja 2019. podnijela zahtjev za mobilizaciju Fonda nakon ekstremnih vremenskih prilika.
- (6) Zahtjevi Rumunjske, Italije i Austrije ispunjavaju uvjete za osiguravanje financijskog doprinosa iz Fonda, utvrđenima člankom 4. Uredbe (EZ) br. 2012/2002.
- (7) Stoga bi trebalo mobilizirati Fond kako bi se osigurao financijski doprinos za Rumunjsku, Italiju i Austriju.
- (8) Radi što brže mobilizacije Fonda ovu je odluku potrebno primjenjivati od datuma njezina donošenja,

⁴ SL L 311, 14.11.2002., str. 3.

⁵ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

⁶ Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. (SL L 347, 20.12.2013., str. 884.).

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

U okviru općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2019. mobilizira se Fond solidarnosti Europske unije te se u odobrenim sredstvima za plaćanje i odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza osiguravaju sljedeći iznosi:

iznos od 8 192 300 EUR za Rumunjsku,

iznos od 277 204 595 EUR za Italiju,

iznos od 8 154 899 EUR za Austriju.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od ...[datum donošenja]**.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament

Za Vijeće